

[25. 1.]

GELEIDENDE BRIEF.

*Aan den Voorzitter van
de Tweede Kamer der Staten-Generaal.*

'S GRAVENHAGE, den 7den Julij 1881.

Naar aanleiding der bepaling van art. 16 der wet van 30 Mei 1877, tot intrekking en vervanging der wet van 17 Julij 1869 (*Staatsblad* n°. 141), houdende regeling van het onderwijs bij de Koninklijke Militaire Akademie (*Staatsblad* n°. 141), heb ik de eer U Hoogedel Gestr. hierbij aan te bieden een verslag, behelzende den zakelijken inhoud van het door de Commissie van Inspectie over de genoemde inrigting, aan Zijne Majesteit ingediende rapport.

De Minister van Oorlog,
REUTHER.

[25. 2.]

VERSLAG.

VERSLAG, behelzende den zakelijken inhoud van het door de Commissie van Inspectie over de Koninklijke Militaire Akademie aan Z. M. den Koning ingediende rapport.

Bij besluit van 7 April jl., n°. 17, werd de Commissie, bedoeld bij art. 16 der wet van 30 Mei 1877 (*Staatsblad* n°. 141), zamengesteld als volgt:

Voorzitter: de generaal-majoor P. M. NETSCHER, inspecteur van het militair onderwijs;

Leden: de kolonel E. J. VAN BEL, buitengewoon adjudant des Konings, kommandant van het regiment grenadiers en jagers;

de kolonel A. BAUD, genie-kommandant in de 1ste verdedigingsstelling;

de kolonel C. G. C. F. ISING, kommandant van het 4de regiment vesting-artillerie; en

de luitenant-kolonel G. HOLTJUS van het 1ste regiment huzaren.

Blijkens ditzelfde Koninklijk besluit werd den kapitein J. H. ENGELBERGT, van het wapen der infanterie, toegevoegd aan den inspecteur van het militair onderwijs, de functie van secretaris der Commissie opgedragen.

Na de haar opgelegde taak te hebben volbragt, heeft deze Commissie het hiervolgende verslag uitgebragt, omtrent den algemeenen toestand der Koninklijke Militaire Akademie, alsmede omtrent den geest en de resultaten, niet alleen van het aldaar gegeven onderwijs, maar ook van de militaire opleiding der kadetten.

De leden der Commissie waren in staat gesteld aan dit laatste meer in 't bijzonder hunne aandacht te wijden, daar het Zijne Majesteit had behaagd hen ook zitting te doen nemen in de Commissie, die dit jaar was belast, zoowel met het afnemen van het eindexamen aan de officieren, gedetacheerd bij de Applicatieschool en bij de 1ste afdeling der Krijgsschool, als aan de kadetten van het 4de studiejaar. Zij waren door deze omstandigheid bovendien in de gelegenheid om zich met het personeel — zoowel van onderwijzers als leerlingen — der Koninklijke Militaire Akademie nog nader bekend te maken.

A. Personeel.

I. Officiëren en burgerleeraren.

Nadat de besprekingen op de eerste vergadering, welke door de Commissie van Inspectie op den 24sten Mei jl. werd gehouden, waren geëindigd, werden de officieren en burgerleeraren der Koninklijke Militaire Akademie, alsmede de 2de luitenant, gedetacheerd bij de Applicatieschool en bij de 1ste afdeling der Krijgsschool, aan haar voorgesteld.

II. Het corps kadetten, benevens de onderofficiëren en minderen bij de Koninklijke Militaire Akademie gedetacheerd.

Na afloop der voorstelling, hiervoren gemeld, werd het corps kadetten, alsmede de onderofficiëren en minderen der Koninklijke Militaire Akademie door de Commissie geinspecteerd. Zij waren daartoe op het voorplein, onder bevel van den eersten officier bij genoemde inrigting werkzaam, opgesteld.

Het totale getal kadetten bedroeg 290, waarvan op den 24sten Mei 8 wegens ziekte en 4 wegens verlof, tot herstel van gezondheid, afwezig waren. Op genoemden datum bevonden zich alzoo 278 kadetten onder de wapenen.

Bij de Koninklijke Militaire Akademie zijn 126 onderofficiëren en minderen gedetacheerd, waarvan bij de inspectie 3 wegens ziekte en 1 met verlof niet tegenwoordig waren.

B. Gedrag der kadetten.

Omtrent het gedrag der kadetten kon niet anders dan een zeer gunstig rapport worden uitgebragt. Wel moesten die der twee jongste studie jaren, door hun jeugdigen leeftijd nog minder aan orde en tucht gewend, van tijd tot tijd wegens veelal geringe overtredingen worden gestraft, maar die van het 3de en 4de studiejaar gaven allezins redenen tot tevredenheid. De 38 kadetten van het 4de studiejaar bekleeden *allen* en van de 71 kadetten van het 3de studiejaar 16 een graad en oefenen deze gegradueerden, zonder dat daardoor aan den kameraadschappelijken omgang afbreuk wordt gedaan, op flinke wijze hun gezag uit. Ofschon met het toezigt over het geheele gebouw belast, werd de orde nimmer verstoord en blijkt hieruit, dat het zamenbrengen van jongelieden, die dikwijls zoo veel in leeftijd verschillen, geen nadeeligen invloed uitoefent, nu over het algemeen aan de ouderen onder hen een bepaald gezag is toegekend.

De oordeelkundige maatregel tot dus verre door den gouverneur der Koninklijke Militaire Akademie gevolgd, namelijk om ouders of voogden met het minder goed gedrag of de achterlijkheid in studien van hunne kinderen of pupillen in kennis te stellen, heeft ook nu goede vruchten gedragen.

Even als in voorafgaande jaren geschiedde, werden bovendien eenige kadetten, die herhaaldelijk voor verschillende overtredingen moesten worden gecorrigeerd, door den voorzitter der commissie van inspectie, in tegenwoordigheid der leden, over hun minder goed gedrag onderhouden.

C. Gezondheidstoestand.

Over het algemeen is de gezondheidstoestand gedurende

het tijdperk van 1 September 1880 tot en met den 20sten Mei 1881 zeer voldoende geweest.

Het getal lijdens en verpleegden in de ziekeninrigting maakt bijna geen verschil met dat van het vorige jaar.

Ofschoon nog eenige kadetten wegens granuleuse oogziekte ambulans behandeld worden, behoeft niemand in het hierboven genoemd tijdperk, voor deze ziekte in de ziekeninrigting te worden opgenomen.

Hoewel deze ziekten niet epidemisch werden verklaard, werden eenige kadetten voor mazelen en roodvonk behandeld.

Twee kadetten die, tijdens het bezoek der commissie van inspectie, zich nog in de ziekeninrigting voor roodvonk bevonden, waren reconvalescent en de overigen hadden volkomen hersteld deze inrigting verlaten.

D. Voeding.

Zowel het nauwkeurig inzien der menageboeken als het bezoek door de Commissie van Inspectie aan de keuken en aan de magazijnen van levensmiddelen gebragt, schonk haar de overtuiging, dat aan de voeding de meest mogelijke zorg wordt besteed en dat deze niets te wenschen overlaat.

E. Gebouwen.

De gebouwen verkeerden over het algemeen in een zeer goeden toestand.

Behalve de zindelijkheid, die overal heerscht, trokken de belangrijke verbeteringen, sedert het vorige jaar tot stand gekomen, de aandacht der Commissie. Zij heeft daarbij slechts te wijzen op het nieuwe physisch kabinet en het scheikundig laboratorium, welke sedert 1 September 1880 in gebruik zijn genomen, en zeer zeker aan de meest strenge wetenschappelijke eischen, die te dien opzichte kunnen worden gesteld, alleszins voldoen. Ook de vergroting der amusementszaal, de inrigting van een teekenzaal tot slaapzaal, en van een corridor op de 2de verdieping tot teekenzaal, kwamen der Commissie zeer doeltreffend en nuttig voor.

F. Onderwijs.

I. Studien der kadetten.

Ook nu leverde de rigting van onderwijs, die sedert de invoering der wet van 1877 aan de Koninklijke Militaire Akademie wordt gevolgd, gunstige resultaten op. Niet alleen bleek uit de driemaandelijke lijsten, dat de vlijt en de vorderingen der kadetten zeer voldoende waren, maar ook het eindexamen, onlangs door de kadetten van het hoogste studiejaar afgelegd, maakte een zeer bevredigenden indruk. De 38 kadetten, die aan dit examen deelnamen, konden toch allen aan Zijne Majesteit voor eene benoeming tot 2den luitenant worden voorgedragen.

Bepaalde vooruitgang was te bespeuren bij den overgang van het 1ste naar het 2de studiejaar.

Moesten in 1879 40 kadetten, dat wil zeggen ongeveer 36 percent, door onvoldoend afgelegd examen blijven zitten, in 1880 was zulks slechts met 16 kadetten, dat wil zeggen met ongeveer 15 percent, het geval.

II. Applicatieschool en 1ste afdeeling der Krijgsschool.

Daar de 4 laatste officieren — die overeenkomstig het bepaalde bij art. 18 der wet van 30 Mei 1877 alsnog de lessen aan de Applicatieschool der vroegere Akademiewet van 1869 volgden — allen met goeden uitslag het examen aflegden, is dus die Applicatieschool hiermede afgeloopen.

De cursus 1881—1882 zal alzoo uitsluitend uit leerlingen van de 1ste afdeeling der Krijgsschool bestaan. Van de kunde door de leerlingen van laatstgenoemde school bij het afgeloopen examen aan den dag gelegd, kreeg de Commissie een zeer bevredigenden indruk en kwam het haar voor, dat de nieuwe regeling — waarbij de tot 2den luitenant benoemde kadetten der artillerie en der genie

vooraf een jaar naar hunne corpsen worden gezonden, alvorens hunne studien te Breda voort te zetten — aanvankelijk goede resultaten oplevert.

Van de 18 officieren, bij de 1ste afdeeling der Krijgsschool gedetacheerd, moest slechts één wegens onvoldoende kennis door de Commissie worden afgewezen.

G. Praktische oefeningen.

Hadden reeds bij gelegenheid der inspectie, zoowel het militaire voorkomen der kadetten als hunne vaardigheid in de behandeling van het geweer, de tevredenheid der Commissie weggedragen, deze werd nog verhoogd toen zij bij gelegenheid der infanterie-exercitien daaraan meer in 't bijzonder hare aandacht kon wijden. Met genoeg merkte zij op de gelijkheid en vaardigheid in het verrigten der handgrepen en de vlugheid waarmede de verschillende bewegingen werden uitgevoerd.

Niet minder getuigden de artillerie-exercitien van het goed geleide onderwijs en toonden zich de kadetten van dat wapen zelfs met de behandeling van den 24 c.M. zeer vertrouwd. De exercitie-batterij, ter vervanging der in het vorige jaar gesloopte, is onlangs door den aannemer opgeleverd en zal eerlang bewapend worden.

Wat het paardrijden, het schermen en de gymnastiek betreft, de bedrevenheid der kadetten was daarin over het algemeen zeer voldoende.

Met genoeg merkte de Commissie op, dat de vrijwillige vereenigingen die zich onder de kadetten, voor de twee laatstgenoemde oefeningen, alsmede voor het schieten naar de schijf, met revolver, karabijn en geweer hebben gevormd, nog steeds in bloei zijn.

Ook met de zangvereeniging en het muziekcorps is zulks het geval en toonde eene uitvoering, door deze gezelschappen gegeven, en waarbij de Commissie tegenwoordig was, met hoeveel lust de muziek nog steeds door sommigen wordt beoefend.

H. Bijzondere voorvallen sedert het laatste inspectie-verslag.

In den nacht van den 21sten op den 22sten December 1880 werd, ten gevolge van den buitengewonen hoogen waterstand, het terrein langs de Noord-, West- en Zuidzijde van het hoofdgebouw der Koninklijke Militaire Akademie overstroemd en liepen de kelders onder. Ook in het stoomketelhuis bereikte het water zoodanige hoogte, dat het vuur uitgedoofd werd en geen stoom tot verwarming van het hoofdgebouw kon gegeven worden.

Met magtiging van Zijne Excellentie den Minister van Oorlog werden de kadetten, die anders eerst den volgenden dag voor enkele dagen met Kerstverlof zouden vertrekken, reeds op den 22sten December in het genot van verlof gesteld. Bij hunne terugkomst op 2 Januarij 1881 was het stoomketelhuis weer bruikbaar.

In den nacht van den 11den op den 12den Februarij 1881 bereikte het water wederom eene aanzienlijke hoogte, doch niet in die mate als vroeger, zoodat door krachtig en voortdurend pompen slechts gedurende een halven dag bezwaren met het bereiden van stoom, maar overigens geen stoornis in den gang van het onderwijs werd ondervonden.

Op uitnodiging van den gouverneur vereenigde zich de kapitein-ingenieur W. BADON GHUJZEN met de heeren W. C. KOOMANS en W. J. VAN GEER, respectivelijk leeraar in de bouw- en waterbouwkunde, in commissie, om middelen te beramen, die aangewend zouden kunnen worden om voor het vervolg gevrijwaard te zijn tegen de nadeelige gevolgen van hoogen waterstand.

Een zeer uitvoerig en zakelijk daaromtrent door die heeren uitgebragt verslag is door den Gouverneur Zijner Excellentie den Minister van Oorlog aangeboden.

Aan het slot harer beschouwingen gekomen neemt de Commissie eerbiedig de vrijheid onder de aandacht te brengen, dat de gunstige indruk dien zij, blijkens het voorafgaande, van de Koninklijke Militaire Akademie heeft verkregen, in niet geringe mate te danken is, zoowel aan de menschkundige wijze waarop de gouverneur zijne zoo gewichtige taak vervult en den ijverigen steun dien hij daarbij van den eersten officier en van de verschillende leeraren

ondervindt, als aan het stelsel dat tegenwoordig bij de opleiding der toekomstige officieren wordt gevolgd.

Door, zoo als reeds werd opgemerkt, aan de oudere kadetten een bepaald gezag op te dragen, waarvan zij de verantwoordelijkheid tegenover hunne chefs gevoelen; door aan allen eene gepaste mate van vrijheid te verleen; door meer repressief dan preventief te werk te gaan, worden tooneelen, als die welke in vroegere jaren wel eens aan de Koninklijke Militaire Akademie plaats vonden, voorkomen en de kadetten reeds vroegtijdig aan eene discipline gewend, die, zonder iets van haren ernst te verliezen, steeds een humaan karakter blijft dragen.

De Commissie meent dan ook als hare volle overtuiging te moeten uitspreken, dat het haar, met het oog op het bestaande groote ineenloopt van luitenants bij schier alle

corpsen, hoogst bedenkelijk zou voorkomen om bij de wettelijk voorgeschreven ophanden zijnde herziening der wet van 1877, in den bestaanden zoo gunstigen toestand belangrijke veranderingen te brengen, en het thans zoo deugdelijk gebleken stelsel van officiersopleiding op nieuw te verlaten.

Eene langere proefneming met dit stelsel zal althans naar haar gevoelen hoogst wenschelijk zijn.

Voor uittreksel,
bevattende den zakelijken inhoud,
De Secretaris-Generaal van het Departement van Oorlog,

KRAMER.